

Boekbespreking.

luit! Haar doel is te vertellen van wat zij meent waargenomen te hebben, en verwerkt in haar binnenste, zij tracht naar niets anders dan naar het zelf begrijpen en anderen doen begrijpen van haar eigen tijd, zij vindt haar eenig genoeg in het uitwerken van allerlei onderstelde levensgevallen, situaties zooals deze zich in de werkelijke wereld om haar heen voordoen, of althans kunnen voordoen. Haar kunst, misschien, is een soort van spel of sport, maar dan een spel waarbij niet alleen elegante krachtsinspanning, niet enkel schrandere kansberekening, vlug en taktvol optreden, geoefendheid en tegenwoordigheid van geest te pas komt, maar ook en vooral: intuïtieve psychologische kennis en een groote mate van menselijk medegevoel. Welnu, is het niet mooi, zulk een spel te aanschouwen, er in mee te leven? Is het, in de eerste plaats, niet oneindig belangwekkender dan de roei-, football- of cricketwedstrijden waaraan het hedendaagsche mensdom zich bij duizenden te vergapen pleegt? Maar is het tevens niet meer de moeite waard, niet aangenamer en verkwikkender, o degelijke Hollandsche lezers, dan de lectuur van zoo menig uwer wichtige tijdschriftartikels of brochures over paedagogie, die gij u toch ook „wel degelijk” verbeeldt tot uw genoeg en opfrissing door te geeuwen? Zegt het maar eerlijk, gij leest toch immers voor uw ontspanning, voor uw plezier, in uw „vacantie” vooral! Welnu, waarom dan niet in de eerste plaats deze prettige, luchtige romans gekozen, die zoo licht en toch meestal zoo zuiver zijn, zoo onprentieus en toch dikwijls het resultaat, zonder twijfel, van vrij wat werkens, vrij wat studeerens? O, maar ik ken u wel! Het is uw oude Calvijsche aard, het is niet uw degelijkheid, maar uw hollandsche stijve preutschheid, die u parten speelt. Het is wijl deze temperamentvolle schrijfster veel van liefde verhaalt en aan de zinnen daarbij den vollen invloed toekent, die zij naar haar innige weten bezitten, het is dáárom dat gij niet van haar weten wilt. Nietwaar, het komt niet te pas „zinnelijk” te zijn, vooral niet voor een vrouw! Daarom zegt gij... dat zij niet goed schrijft en te oppervlakkig is en te onbeduidend. Maar gij, probeert het zelf eens, ik bedoel niet een

ganschen roman te schrijven, neen, twee bladzijden, twee bladzijden zoo frisch en zoo vlot, zoo gracelijk en toch zoo raak en juist als de meeste van Jeanne Reyneke van Stuwe zijn. Ik verzeker het u, dit schrijven is als schaatssenrijden. Het lijkt zoo gemakkelijk, niet waar? Je slaat je beenen maar uit! Maar jawell... O, wat ik u bidden mag, doet het eens na!

De roman „Vrije Kracht” brengt ons in een sfeer der moderne hollandsche samenleving, die men actueel zou kunnen noemen, daar zij de algemeene aandacht heeft. Het is de vrouwelijke studentenwereld, en wel speciaal de medische (De technische en de medische wetenschappen zijn tegenwoordig de meest populaire, de hoogst vereerde. De eerste leeren hoe men het best, het aangenaamst en profijtelijkst partij trekken kan van de krachten dezer wereld, de tweede... hoe men dit het langste volhoudt). Deze roman is er dus een van het meisje-studentje, maar van een heel wat ernstiger, bewuster en dan ook wel wat ouder soort meisje-studentje dan dat wat ons door mejuffrouw Salomons werd geschetst... Dieper gezien echter is deze roman er tevens een van den overmoed, en niet van den joligen, baldadigen, maar van den ernstigen, den jongen, den gezonden. Wie jonge menschen kent, jonge studenten vooral, en de jonge vrouwelijke studenten van tegenwoordig in de allereerste plaats, weet hoe vaak deze overmoed — ten onrechte somtijds pedanterie gescholden — bij haar voorkomt, en ook... hoe gauw, hoe al te gauw in den regel, hij wordt gefnuikt en vernietigd.

Odilia Berghem, doctoranda in de medicijnen, is de echt vrouwelijk overmoedige. Zij heeft al heel wat geleerd, maar van het leven weet zij nog zoo goed als niets, en zoo verbeeldt zij zich het te kunnen leiden naar haar eigen vrije verkiezing, zonder steun, zonder liefde van een man en kinderen, zonder iets van haar hooggeschatte „persoonlijkheid” op te offeren. Nog sterker: zij verbeeldt zich anderen den weg te kunnen wijzen in het leven dat zij zelf niet kent. Zoo ontraadt zij haar vriendin Emilie te trouwen met Bob de Ridder, daar zij neef